

171593 - İnşaat İçin Eski Demiri Borç Verip borçludan Yeni Demir Olarak İade Almanın Hükmü

Soru

Şahsın biri konut yapımında kullanılmak üzere on iki milimlik inşaat demiri satın aldı. Ancak bina yapımı (bazı) özel nedenlerden ötürü tamamlanamadı. Bu demirler paslanıncaya kadar yağmurun altında kaldı. Sonra bu demirlerin sahibi başka bir şahsa bunlardan istifade etmesi ve sonra ihtiyaç halinde geri vermesi için ödünç verdi. Ancak geri verdiği esnada demirler yeni ve paslanmamış olacak. Bu muamelenin hükmü nedir?

Detaylı cevap

Birincisi:

Bu muamelenin ödünç vermek olarak isimlendirilmesi yanlıştır. Çünkü ödünç vermek, malın aynısının kalmasıyla beraber bir malın kendisinden istifade edilmesinden dolayı olur. Mesela bineklerin ya da aletlerin ödünç verilmesi gibi. Demiri alan ve bedelini geri veren kimseye demir ya da başka bir şey vermeye gelince; bu borç diye isimlendirilir.

İkincisi:

Demirin borç verilmesinde; niteliği bakımından türü, ağırlığı, ayarı ve özellikleri gibi hususlar birebir aynı kaldığı müddetçe, bir sakıncası yoktur. Ortada bir anlaşmanın ve şart koşmanın olmadığı durumda borç alan kimse aldığından daha iyisini geri vermesi caizdir. Borç verenin borç alan kişiye yeni demir getirmesini şart koşması caiz değildir. Bu “fayda getiren borçlanma” kapsamına girer ki o da faiz olur. Ancak yeni demirleri, buna dair şart olmaksızın, getirirse o kişi iyilikte ve bağışta bulunmuş olur. Şayet borç veren, borç alanın daha iyisini -şart olmaksızın- getireceğini bilse bile, racih olan görüşe göre, bunda bir beis yoktur. Zira sahabîler, Nebi sallallahu aleyhi ve sellem’e borç veriyorlardı; Nebi sallallahu aleyhi ve sellem de en güzel şekilde karşılık vererek borcunu borcundan daha fazlasıyla ödemekle biliniyordu.

Daha fazla bilgi için ([148458](#)) nolu sorunun cevabına bakınız.

Allah en iyisini bilir.